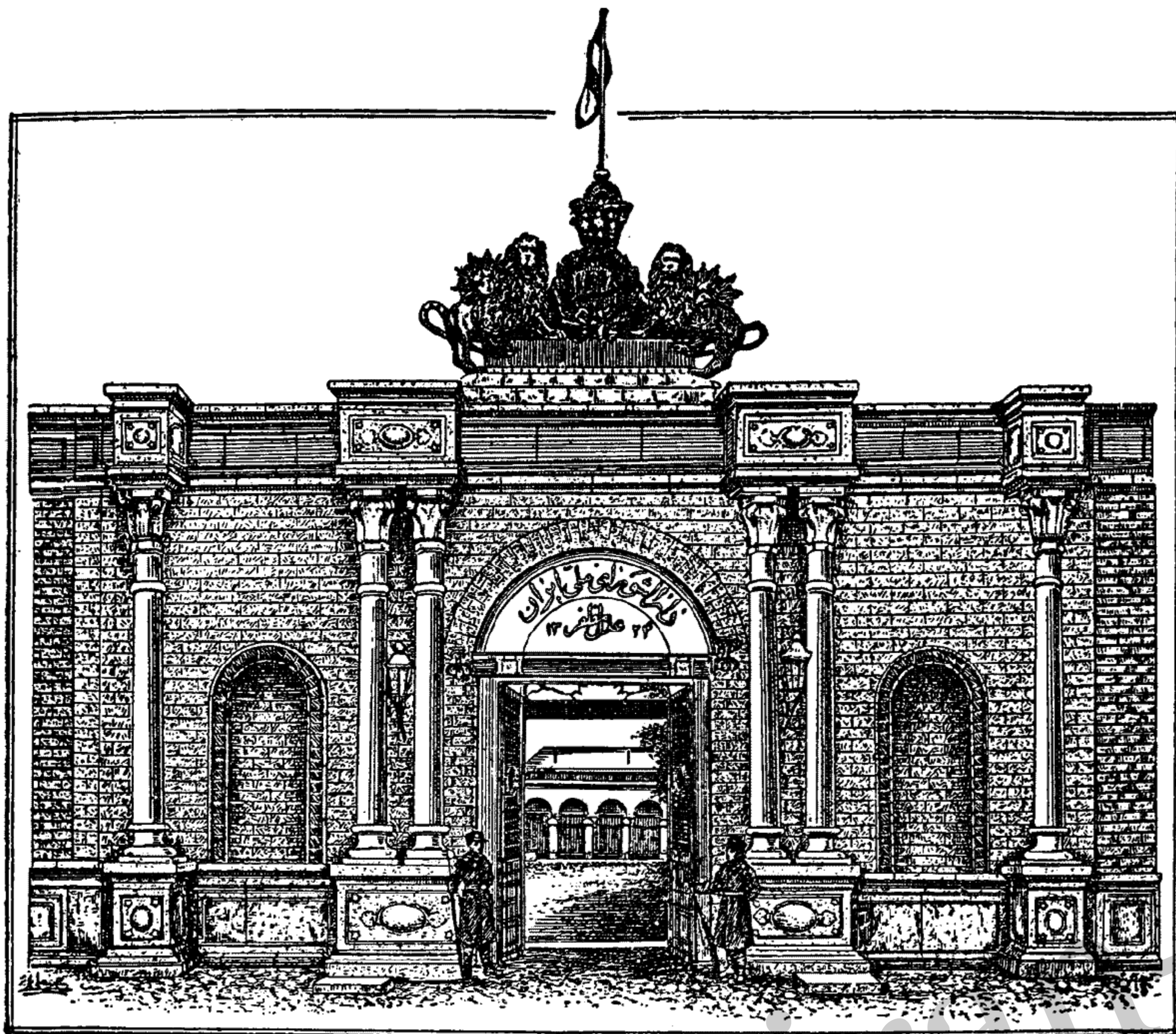

دوره ششم تقنینیه

<p>جلسه ۲۶۷</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۲۳۲</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه سه شنبه ۲ اسرداد ماه ۱۳۰۷ مطابق ۶ صفر ۱۳۴۷</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخه ایران سالبانه ده تومان خارج « دوازده تومان قیمه تك شماره يك قران</p>

فهرست مندرجات

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس سه شنبه ۲ مرداد ماه ۱۳۰۷ مطابق ۶ صفر ۱۳۴۷

جلسه ۲۶۷

(مجلس سه ساعت قبل از ظهر)

بریاست آقای پیرنیا تشکیل گردید

(و صورت جلسه قبل را آقای دولت شاهی

قرائت نمودند)

غائبین با اجازه جلسه قبل

آقایان : دکتر طاهری - ضیاء - میرمناز - نجومی

اسعد - مقدم - آقا میرزا هاشم آشتیانی - ثقة الاسلامی

لیقوانی -

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	تقدیم لایحه بقید دو فوریت از طرف آقای وزیر داخله در خصوص اعتبار دویت هزار تومان جهت تأمین ارزاق اهالی جنوب و تصویب آن	۴۸۶۵	۴۸۷۸
۲	مذاکرات نسبت بنخبه کمیسیون محاسبات در خصوص تفریغ بودجه ۱۳۰۵ مجلس و تصویب آن -	۴۸۷۸	۴۸۸۱
۳	قانون اجازه پرداخت دویت هزار تومان جهت تأمین ارزاق اهالی جنوب	۴۸۸۱	۴۸۸۲
۴	قانون تفریغ بودجه یکساله ۱۳۰۵ مجلس شورای ملی	۴۸۸۲	

غائبین بی اجازه جلسه قبل
آقایان: اسدی - موقر - ذوالقدر - اعظمی -
شربت زاده - زارع - میرزا محمد تقی طباطبائی -
قوام شیرازی - مهدوی - کلالی - افر - آقا زاده
سبزواری - مسعود - حاج حسن آقا ملک - اسکندری
محمد ولی میرزا - فرشی - میرزا حسن خان وثوق
حاج غلامحسین ملک - ابراهیمی -

دیر آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان: سهراب خان - امام جمعه شیراز - نوبخت
فرمند - میرزا عبدالله خان وثوق - بهار - خواجوی - افخمی
دیر آمده بی اجازه جلسه قبل

آقای حاج شیخ بیات

رئیس - صورت مجلس ایرادی ندارد؟
(گفته شد - خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد. آقای کازرونی
کازرونی - بنده يك مختصر سؤالی از وزارت داخله
داشتم راجع بجزیره که در خصوص ورود مرض بجزیره هنگام
اگر چه بنده مطمئن هستم که وزارت داخله و اداره صحیه
اقدامات جدی کرده اند در این خصوص و از این حیث
تردیدی ندارم لکن خواستم سؤال کنم چنانچه ممکن
باشد شرح اقدامات خودشان را بگویند و بعلاوه خبری
که جدیداً بهشان رسیده است اطلاع بدهند که اسباب
مزید اطمینان خاطر نمایندگان باشد

وزیر داخله - عرض کنم همانطور که آقای نماینده
محترم اظهار کردند چند روز قبل يك چنین خبری رسید
فورا از طرف اداره صحیه اقدامات لازمه شد و اطباء
متعدده بجز فرستاده شد. برای اینکه در هنگام قرانطینه
برها کنند و موجبات جلوگیری مرض را فراهم کنند
چهار نفر هم طبیب چند روز قبل از طهران با طیاره
فرستاده شد که قرانطینه تاسیس کنند و موجبات تلقیح
و جلوگیری از سرایت مرض را فراهم نمایند چهار نفر
دیگر طبیب هم از طهران با طیاره بنا است همین امروز
حرکت کنند قریب صد هزار واکسن هم فرستاده شده

است و موجبات کار فراهم شده و اساساً هم بنده گمان
نمیکنم مورد اهمیت و نگرانی نباشد البته جلوگیری و رفع
خواهد شد

وزیر عدلیه - چند ماده از طرف وزارت عدلیه تنظیم
شده است تقدیم میشود که بکمیسسیون عدلیه ارجاع
شود.

وزیر داخله - آقایان نمایندگان محترم در نظر دارند
که در دو جلسه قبل آقای روحی شرحی راجع بوخامت
اوضاع ارزاق کرمان این جا اظهاراتی کردند بنده هم بعرض
آقایان رساندم که هیئت دولت خودش اهمیت این موضوع
را در نظر گرفته است و عنقریب وسائل تأمین ارزاق
کرمان و بعضی جاهای دیگر را که محل نگرانی است
فراهم خواهد کرد. اخیراً این مذاکره در هیئت دولت
شد و لایحه اعتباری بقید دوفوریت تقدیم میشود و استدعا
میکنم آقایان توجه فرمایند که این اعتبار داده شود که
خیلی ضرورت دارد.

(لایحه را تقدیم نمودند و بشرح ذیل قرائت شد)

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است معادل دویست
هزار تومان از عایدات عمومی جاری ۱۳۰۷ برای خرید
و حمل غله نقاطی که محصول امسال آنها دچار آفت شده
است بعنوان مساعده تخصیص داده و بخریدن اندازد و پس
از ختم معاملات مربوطه و خرید و فروش اعتبار مزبور
را منتهی تا رفع خرمن ۱۳۰۸ عیناً بجزایه مسترد دارند
رئیس آقای کازرونی

کازرونی - بنده البته با هر نوع مساعدتی که باشخصی
که مصیبت خشکسالی بانها متوجه شده است بشود مخالفتی
ندارم خصوصاً در قسمت کرمان که اندازه طرف جنوب
ومثل خودمان است و البته يك قسمت های دیگری است
که آنها هم دچار فلاکت و بدبختی هستند که امیدوارم
همانطور که برای آنها اقدام شده است برای آن نقطه
هم يك اقدام عاجلی بشود ولی بنده خواستم از وزیر
محترم داخله که نماینده دولتی است که این کار را در نظر
گرفته است سؤال کنم که بجه ترتیب و بجه قسم اقدام

بجهت اعاده این وجه فرموده اند و راه عملیش چه چیز
است؟ بنده که هر چه فکر میکنم سرم نمیشود خوبست
کیفیتش را بفرومائید که با اطمینان خاطر رأی بدهم
بعده هم نشکر فوق العاده تقدیم کنم

وزیر داخله - بنده گمان میکنم احتیاج نداشته باشد
که بنده این جا توضیح بدهم البته دولت که يك چنین
اعتباری خواسته است این را البته بمصرف حقیقی خودش
خواهد رسانید با يك ترتیبات و نظامنامه هائی که
کاملاً تأمین می کند نظریه نماینده محترم را
که حیث و میل نشود و بمصرف خودش برسد و در استرداد
آنها ترتیبی داده خواهد شد که کاملاً استرداد شود و
هیچ محل نگرانی نیست.

رئیس - دیگر مخالفی نیست؟
فیروز آبادی - بنده مخالفم.

رئیس - آقای روحی

روحی - موافقم

رئیس - آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - موافقم

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی

حاج میرزا مرتضی - موافقم

رئیس - آقای عراقی

عراقی - موافقم

رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - موافقم

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - عرضی ندارم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده اولاً با اصل لایحه که باید جلوگیری
از هر زحمتی که برای رعایا هست بشود موافقم و ابداً نظر مخالفی
ندارم و امیدوارم که در هیچیک از این امورات مخالف نباشم
ولی چیزیکه هست این است که باید همانطور که بدولت
اعتبار داده میشود دویست هزار تومان که در آخر خرمن
بگیرند امیدوارم قسمی نظارت بکنند و يك دخالتهای

دقیقانه بکنند که مثل ارزاق سابق طهران نشود و این
بازده کرور يك مقدار کثیرش تلف نشود که بی جهت از این
برود و هشتاد هزار تومان خرج وصالی کوفی نشود و حیث
و میل بشود خوبست يك نظر دقیقانه در این امر داشته
باشند بعلاوه تخصیص بکرمان تنها هم ندهند بلکه سایر
صفحات را هم در نظر بگیرند هر جائی که اسباب زحمت
برای مردم هست و این دویست هزار تومان ممکن است
آنها اصلاح کنند در نظرشان باشد و در اصلاح
آنها باشند.

رئیس - آقای روحی

روحی - عرض کنم که بنده اگر جای آقای فیروز آبادی
بودم نشکر میکردم از هیئت دولتی که اینطور مراقب است
که در يك قسمت از مملکت نگرانی هائی پیش نیاید و
زود اقدام میکنند که بوسائل سریع جنس را برسانند
همانطور که در طهران آقا نظرشان هست که پیرا سال اگر
دولت مراقب نبود دویست هزار نفر از این مملکت از
بین رفته بود. هشتاد هزار تومان هم در مقابل آن چندان
اهمیتی ندارد ولی حالا گذشته است و امروزه هم وزارت مالیه کمال
دعایت و مراقبت را نسبت به تمام نقاط مملکت دارد
ولی آنوقت زمان تصدی امر بکائی ها بود - و راجع
بسایر نقاط هم که آقا فرمودند این اختصاص بکرمان ندارد
شاید يك قسمت از جنوب و آذربایجان را هم شامل بشود
و اگر دولت کسر آورد باز ممکن است اعتبار از مجلس
بخواهند و این اعتراض آقا هم کاملاً بی مورد است و همان
طور که خودشان فرمودند البته مواظب خواهند بود که
زودی رفع این قسمت نگرانی بشود.

رئیس - رأی گرفته میشود فوریت این لایحه آقایانی

که تصویب میکنند قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. در خود ماده واحده مخالفی

هست؟ آقای رفیع

حاج آقا رضا رفیع - موافقم

رئیس - آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - موافق
 رئیس - آقای شیروانی
 شیروانی - عرض کنم که در اصل قضیه همان طور که بنده در فوریتش هم رأی دادم البته مخالفتی نیست ولی برای استحضار هیئت محترم دولت و یک قسمت از آقایان نمایندگان که از وضعیت یک قسمت از مملکت شاید کاملاً اطلاع نداشته باشند لازم است بنده یک عریضی بکنم و ضمناً یک پیشنهادی بکنم که طرز تقسیم این وجه به نقاطی که محتاج الیه است بجه ترتیب خواهد بود امسال غالب آقایانی که در بعضی نقاط از قبیل غرب ایران با نقاط مرکزی ایران یا نقاط شمال غربی زندگانی میکردند اطلاع دارند که بارندگی و کثرت آب طوری بوده است که نسبت مردم احتیاج باینکه یک مساعدتهائی از خزانه دولت بآنها بشود نداشته اند. البته بطور کلی تمام این مملکت وضعیت زندگانی عمومیشان کاملاً خوب نشده است و مردم محتاج یک مساعدتهائی هستند ولی یک قسمت هائی از مملکت هست که تمام نمایندگان معتقدند (همانطور که بنده همیشه معتقد بوده ام مملکت شمال و جنوب و شرق و غرب ندارد) باید یک مساعدتهائی بآنها بشود از حدود قم الی بندر عباس و بوشهر و میناب و اینها امسال بارندگی نشده است از اینجا از قم که شروع کنید بارندگی نشده هم بطور اصفهان و ناصرباز و بندر بوشهر و بندر عباس. در اطراف شهر اصفهان قنوانی که شاید هفتاد سال هشتاد سال بوده که خشکی ندیده بکلی آب شاف قطع شده است اساساً بنده با این طورها نه خیلی موافق هستم نه خیلی مخالف. از یک طرف موافق هستم برای اینکه باز ممکن است یک مختصری مساعدت شود از یک طرف مخلفم برای اینکه این کار اساسی نیست از یک طرف مأمورین مالیه در نقاطی که خشکسالی بکلی آنجاها را از محصول محروم کرده است مثل اطراف آباده ابرقوا مضی نقاط اصفهان شاید بعضی نقاط بزد شاید حوالی کرمان مأمورین مالیه از همان نقاط خشک سالی دیده و قنوان بی آب مالیات می خواهند از یک طرف هم هیئت دولت

چون می بینند وضعیت آنجا بد است دوست هزار تومان اعتبار از مجلس می خواهد که ارزاق آنجا را تأمین کند بنده عقیده دارم که تأمین دولت در عین حالی که این مساعدت را می کند و خیلی بموقع است ان وضعیت را رفع کنند الان یک کاغذ هائی برای همه ماها نوشته اند که در جریان وزارت مالیه افتاده است که مهندس و متخصص و فنش بفرستند و مجزی کنند. و به بینند که اگر محصول دارند از شان بگیرند اگر ندارند دست از گریبان شان بردارند آن جائی که هیچ محصول ندارد عایدی ندارد. یک ویرانه است که خراج نباید بگیرند. فشار آورده اند و مطالبه مالیات از آنها میکنند. از آن طرف دوست هزار تومان برای مساعدت بآنها اعتبار می خواهند بنده بعد پیشنهاد خواهم کرد بعد از کفایت مذاکرات که اولاً دولت در نظر بگیرد در نقاطی که از حیث خشکسالی از بین رفته اند و از حیث نبودن آذوقه کاملاً بر دولت مسلم شده است بیشتر در عسرت هستند آنها را مقدم بدانند و این وجه را به تناسب بین آنها تقسیم کنند و ثانیاً یک تبصره آقایان موافقت بفرمایند که ما پیشنهاد کنیم که دولت در نقاطی که امسال محصولشان خشک شده و بکلی از بین رفته است مالیات مطالبه نکنند و مأمور بفرستند اگر چنانچه محصول دارند که از شان مالیات بگیرند البته ما مخالف نیستیم دهی که عایدی دارد مالیات بدهد ولی از ده ویران که ستاند خراج؟ این را از قدیم گفته اند جائی که ویرانه شده است و چیزی برایش باقی نمانده مالیات مطالبه کردنش معنی ندارد. آنها نمیتوانند زندگانی خودشان را ادامه بدهند چطور مالیات بدهند؟ با این پیشنهاد بنده آقایان موافقت بفرمایند که دولت جاهائی را که خود اهالی اظهار نامه داده اند و محصول و عایدی ندارند مالیات آنها را موقوف المطالبه بدارند چیزی هم نمیشود بقدر این دوست هزار تومان هم نمیشود. نماینده بفرستید اگر چنانچه چیزی دارند که بگیرند اگر ندارند که بگیرند این کار را اگر برای مردم بکنند مفید تر است

رئیس - آقای حاج آقا رضا رفیع
 رفیع - در مجلس شورای ملی بالاخره معمول شده است که هر وقت یک لایحه راجع بیک محلی بمجلس میآید سایر نقاط هم که دردهائی دارند می آوریم و منضم میخوایم بکنیم باین لایحه. خود آقای شیروانی در مجلس مکرر اظهار کردند که یک کار خوبی را برای یک جائی که می خواهند بکنند ما نباید مانع باشیم باید بگذاریم آن کار خوب را دولت بکند آنوقت برای جاهای دیگر هم بعد پیشنهاد بدهیم رای بدهیم، تقاضا کنیم، که دولت بکند و اگر احتیاجائی دارند رفع کند و یک رفاهیتی برای آنها پیش بیاورد ولی بالاخره فعلاً خوب است این لایحه را که برای قیمت جنس کرمان و رفاهیت و آسایش اهالی آنجا هست تصویب بفرمایند نظریات دیگر را بعد پیشنهاد بفرمایند و این تذکرات هم البته مفید و یک تذکرات بموقعی است برای دولت که بایستی مأمورین معین کنند که بروند و ببینند اگر چنانچه حقیقه آفتی رسیده است یک فکری بکنند ولی این عملی نیست که می فرمائید پیشنهاد کنیم مالیات را نگیرند و موقوف شود ما مردمی هستیم که آقای خواهیم ترتیب نجات کنیم که می توانیم مالیه خودمان را بدست خودمان اداره کنیم و متخصص هم لازم نداریم مجلس باید برای اجرای این فکر کمک کند دولت هم کمک بکنند ملت هم کمک بکنند که بالاخره نجات کنیم که خودمان لایق برای اداره کردن مالیه مان هستیم از یک طرف هم دولت بایستی در نظر بگیرد و مساعدت بکند همانطوریکه فرمودید قاطبیکه محصول ندارد از شان مالیات مطالبه بکنند ولی وقتی که دارا شدند پس بدهند و الا زمین خالی خواهد ماند الان صرف یک پیشنهاد و بدون مطالعه تصدیق بفرمائید عملی نیست ولی البته این تذکرات آقایان مفید است - و گمان میکنم همان طور که از کرمان شکایت کرده اند و عریضه عرض کرده اند که از وکلای نمایندگان تقاضا کرده اند که یک فکری برای آنها بکنند آقایان هم هر گرفتاری دارند بدولت تذکر بدهند البته راجع

بآنها هم که کشت نکرده اند همین اقدامات خواهد شد ولی البته با مطالعه و تأمل رفوری بک پیشنهاد نمی شود.

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - بنده می خواهم یک عرضی در این موقع بکنم بقسمت ارزاق اگر چه آقای وزیر مالیه تشریف ندارند ولی آقایان وزیر عدلیه و وزیر داخله ممکن است اگر اطلاعی دارند بفرمایند. این جا دوست هزار تومان اعتبار خواسته اند برای قیمت جنس کرمان. بنده عرض میکنم که خوب اداره طهران که هر روز دارد خرج می کند بجه اعتباری خرج میکند؟ از کجا داده میشود؟ دو سال در بودجه مملکتی هیچ اعتباری برای اداره ارزاق در مجلس تصویب نشده است پس این اداره بجه اعتباری خرج میکند؟ خوب پس چه تفاوتی اینجا هست بین اداره ارزاق طهران و کرمان؟ ممکن است برای آنجا هم یک اعتباری را در نظر بگیرند بعد مسترد بدارند. بنده خواستم این را تذکر بدهم و ملتفت بشوم که سرمایه اداره ارزاق طهران آیا همان سرمایه است که در بودجه ۱۳۰۴ تصویب شده است یا خیر در پارسال و امسال هم از خزانه دولت مساعده گرفته است؟ یا نگرفته است؟ در هر صورت باید وضعیت ارزاق طهران با آن اعتبارات زیادی که داشته و دارد و هنوز محاسباتش روشن نشده است معین بشود که بفهمیم چه خبر است؟

وزیر داخله - این سؤالی که آقا فرمودند مربوط است بوزارت مالیه و در یک موقعیکه آقای وزیر مالیه تشریف آوردند این سؤال را بفرمایند البته ایشان توضیحات لازمه را در این باب خواهند داد ولی این اعتباری که ما خواسته ایم برای احتیاج یک نقطه ای است که یک مساعدت فرق العاده لازم است نسبت بآنها بشود و ما چاره نداریم جز اینکه اینکار را بکنیم و تأمین آسایش عمومی را بکنیم ولی این قسمت ابتدا مربوط باداره ارزاق طهران نبوده است

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

کازرونی - خیر کافی نیست. بنده مخالفم
رئیس - بفرمائید

کازرونی - چنانچه عرض کردم بنده با اصل این لایحه موافقم. آقایانیکه پیشنهاد کفایت مذاکرات را میکنند خوب است مطمئن باشند که بالاخره رای داده خواهد شد. خود بنده هم شاید رای بدهم. بنابراین خوب نیست که عجله کنند و خوبست بگذارند يك حرفهای زدنی گفته شود بنده عقیده ام این است حالا که يك موقع خوبی است در این موضوع بیشتر حرف زده شود که بلکه بگذرد این تذکرات برای آئینه مقصد باشد و زمینه بشود برای آئینده. این است که بنده با کفایت مذاکرات مخالفم و یقین دارم که آقایان هم با بنده موافقت میکنند که تذکرات خودمان را بدهیم.

رئیس - آقای عرقی

عرقی - بنده خیلی خوشوقتم از اینکه آقای کازرونی اظهار فرمودند که با این لایحه کاملاً موافق هستند و در صورتیکه ملاحظه هم بفرمایند که دولت يك احتیاج زیادی بان قضیه داشت که فوریت این لایحه را پیشنهاد کرده است و بان مناسبت هم بود که آقایان فرمودند مذاکرات کافی است و دلیل بر صحت عرض بنده که آقایان با کفایت مذاکرات موافقت این است که حالا بعد از نشستن بنده رای هم میدهند به خانه دادن مذاکرات و خود جنابعالی هم موافقت خواهید فرمود و تصدیق هم بفرمائید که این لایحه لازم است.

رئیس - آقایانی که مذاکرات را کافی می دانند قیام فرمایند.

(غلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. تبصره پیشنهادی آقای دادگر (بشرح ذیل خوانده شد)

تبصره - تصویب این اعتبار و مداخله دولت در انظمام ارزاق مانع از حمل و نقل جنس تجارتهای به نقاط مذکور نخواهد بود.
رئیس - آقای دادگر

دادگر - عرض کنم که بنده امروز که آمده ام این قضیه معهود نبود و غیر مترقب بود که دولت دوست هزار تومان اعتبار برای ارزاق نقاطی که در لایحه ذکر شده است بخواهد البته يك فکر خوبی است و باید هر جا که در تنگی می افتد دولت تقویت کند و مساعدت کند تا ارزاق آنجا تهیه بشود ولی اتفاقاً در جیب بنده يك سابقه موجود بود و آن بنده را متذکر کرد به يك چیزی که ان تبصره از آن تولید شد و آن این است که یکی از دوستان بنده حاج ملک التجار آملی که يك آدم محترمی است و سالی چندین صد خروار برنج از عایدات خودش به طهران رزق میدهد این شخص برای معیشت خودش از طریقیت بنده که نمیدانم چطور شد که خواست بنده از وزیر مالیه خواهش کنم که گندمی از عراق خریده بیاورد و در خانه اش مصرف کند چون خیلی کثیر العائله است دوست نفر صد و پنجاه نفر نانخور دارد و پنجاه خروار آرد از عراق خواسته است بنده این تقاضا را به آقای وزیر مالیه داده آقای وزیر مالیه اظهار تمایل هم به انجام آن کردند و این در خواست جواز را به اداره ارزاق فرستادیم امروز صبح که بنده به مجلس می آمدم کاغذ رئیس ارزاق را آقای حاج ملک که در پیش بنده يك شخص محترمی است برای آگاهی بنده فرستاده بود که جواب به او میدهند: مطابق حکم عمومی ورود جنس از ولایات ممنوع شده است و بنا بر این ما کمال علاقمندی که بشخص حضرتعالی دارم از قبول این تقاضا معذور است. و این همان مسئله است که غالباً این فکر را به بنده داده است و در کمسیون هم به شهادت رفقا غالباً گفته ام که مداخله در ارزاق یعنی مداخله حکومت و دولت در امور تجارتهای غالباً نتایج مستحسنة نمی بخشد و اگر بگذارند که مردم روی این موازین تجارتهای عمل کنند بهتر اداره میشود ولی این که دولت از دست تجار کار را میگیرد بالاخره رقابت نمیشود و وضعیت جنس یکنواخت میشود. مثلاً بنده عقیده دارم که اگر امسال بخصوص در طهران ارزاق آزاد بود نان از این قیمت ارزان تر بود نظر بنده

روی فواید عمومی است و بعلاوه اگر برای مردم آسان بود که از خارج جنس بیاورند ملک بهمان فکر دولت بود که تسهیل ارزاق را در نظر دارد، عرض کردم در نتیجه این مراسله نیم رسمی از طرف رئیس ارزاق معلوم شد که ورود جنس ممنوع است. يكی از نمایندگان که اگر اجازه بدهند اسمش را عرض میکنم و اگر اجازه ندهند عرض نمیکم بمن فرمودند دلیل اینکه چیست فرمودند که دولت بیست و دو تومان میخرد و بیست و چهار تومان و ششقران بخیاز میفروشد این جلوگیری برای این است که این تفاوت در خطر نیفتد. بنده این امر به نظر من غریب می آید و گمان میکنم این فکر نماینده محترم قریب به یقین نباشد

مرضی قلیخان بیات - خیر همینطور است

دادگر - برای اینکه بنده گمان میکنم که دولت نظارش این باشد و طوری اقدام کند که منظم تر و آسان تر باشد آقایان اطلاع دارند که مبادله بیول نقد در این مملکت کار مشکلی شده است. مثلاً بنده اگر در طهران بخوانم زندگی کنم باید اگر گندم دارم به رنج مازندران معاوضه کنم ولی به این ترتیب حالا بنده را ملتزم کرده اند که در عراق گندم بکندم را بفروشم در صورتیکه آنجا کسی نمیخرد من باید جنس خود را به يك نقطه بدم که برای فروش آن بازار پیدا کنم و اگر دور بنده حصار کشیدید بنده گندم خودم را نمیتوانم بفروشم و سایر احتیاجاتم را رفع کنم این عریض بنده برای پیدا کردن يك فرصتی و دادن يك تذکراتی بود که این مطالب را عرض کنم و میخواهم نظر آقای وزیر داخله و آقای وزیر عدلیه را جلب کنم به این قسمت حالا که آقای وزیر مالیه تشریف ندارند ولی بنده حاضر هستم که مدلل بدارم که این کار دولت فکر خوبی نیست و باید همه قسم تسهیلات در ارزاق عمومی بکنند و این ممنوع کردن برای فروشنده ها اشکال تولید خواهد کرد. يك اختصاصی هستند که گندمی دارند و در محل خودشان

نیتوانند بفروشند. قاعده بر این جاری بود که میبردند این طرف و آن طرف میفروختند ولی این راه از دست آنها رفته است و مقصود از این پیشنهاد جلب توجه دقیق آقای وزیر عدلیه و آقای وزیر داخله به این قضیه بود و رفع این مانع و تسهیل ارزاق و تبصره را پس می گیرم.

رئیس - پیشنهاد آقای فیروز دی

(بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که در این لایحه نوشته شود که تعمیم داده شود این مبلغ تمام نقاط جنوب و غرب که زراعت امسال آنها خوب نبوده.

عضی از نمایندگان - غرب زراعتش خوب بوده

و محتاج نیست.

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - در اینجا نوشته ام و پیشنهاد کردم که تخصیص داده شود این مبلغ بنقاط جنوب و غرب که زراعت آنها خوب نشده است اگر خوب شده است که آنها را در نظر نداشتیم که همه می کنید و میگوئید غرب محتاج نیست بسیار خوب اگر محتاج نیست نکنند. بنده مقصودم این است که يك نقطه و دو نقطه اختصاص داده نشود تمام نقاط تعمیم بدهند اگر هم کسری داشته باشد در مرتبه بیابند و اعتبار بگیرند. عرض دیگر شده همان مذاکراتی بود که آقای عدل الملک کردند و بنده هم همین عقیده را داشتم رفتم انبار توضیح خواستم که چرا جاو گیری می کنید باید هر کسی آزاد باشد که جنس خودش را هر جایی که میخواهد حمل کند. جوابی که به بنده در این موضوع دادند این بود که الان صد و سی هزار خروار به چیزی بالا تر در انبار گندم موجود داریم و در بسیاری از نقاط خارج زراعتشان خوب نشده است اگر ما اجازه بدهیم که این جنس وارد طهران بشود به آن نقاط نخواهد رفت پس باید از حمل بطهران جلوگیری بشود چون طهران محتاج نیست بلکه بسازد نقاط برود. این يك نظر نظر دیگر ایشان این بود که با وجود غله اطراف طهران

و با وجود این گندمی که در انبار موجود است اگر ما بخواهیم از خارج جنس وارد طهران شود قهراً جنس موجودی ما فاسد میشود و به این ملاحظه ما قانع کرده ایم. این جوانی است که به بنده دادند.

وزیر عدلیه - متأسفانه مدافعه که بنده باید بکنم از دو نقطه نظر خیلی سست خواهد بود یکی اینکه شرافت این را داشتم و چون در دو طرفم آقایان نمایندگان بودند و بنده با آنها صحبت میکردم متوجه این نبودم که ناطقین چه میفرمایند و یکی اینکه در کار های دولتی هر گس از امور مخصوصه خودش بیشتر اطلاع دارد و لو اینکه همه ما با هم کار میکنیم ولی توضیحات راجع به جزئیات قضا یا راهروزی نسبت به کار خودش بهتر میتواند بدهد. همانطوری که شاید آقای وزیر مالیه در جزئیات کار عدلیه نتوانند توضیح بدهند بنده هم راجع به کار های کوچکی که در مالیه هست نمیتوانم توضیح بدهم ولی معیناً این جا اطلاعاتی را که دارم عرض می کنم. این جا دو مطلب گفته شد که حسن اتفاق آقای فیروز آبادی مطلب آقای دادگر را تذکر دادند که بنده درست توجه کردم و کان میکنم آقای فیروز آبادی جواب ایشان را دادند. آقایان میدانند که قرار مسئله ارزاق از سال های سال بر این بوده است که هر چند سال يك مرتبه به يك زحمانی دچار میشده است و مردم هم به زحمت می افتادند دولت برای جلو گیری از امر ناسیس اداره ارزاق را کرد و يك اصل کلی را در نظر گرفت که دو سال بدو سال خوب نرخ را در روی یکمیزان مساوی و معینی نگاه دارد این روبه اصلی است که دولت در این چند ساله تعقیب کرده است. حالا در این بین يك وقت ملتفت شدند که مخارج اینکار خیلی زیاد شده است آقای آقا سید یعقوب خیلی بهتر از بنده اطلاع دارند که یازده کرور خرج ارزاق بوده است بعد آمدند در کبسیون بود چه قراری گذاشتند که شما بایستی این یازده کروری را که از خزانه دولت قرض کرده اید پس بدهید، حالا این مبلغ خرج چه شده است و اداره ارزاق آنرا چه کرده

است؟ اتومبیل خریده است با طور دیگر شده است کاری نداریم گفته شد که تمام این چیز ها که خریده شده یا هر چه که شده است باید این مبلغ را برگردانند و به این مناسبت کار را روی ترتیبی شروع کردند که این یازده کرور را به خزانه دولت برگردانند و اینطور در نظر گرفتند که از ورود جنس بطهران چون لازم نیست جلو گیری شود زیرا این جنس را که دولت دارد با این است که مالیات خودش را گرفته است و با اینکه يك مقدار هم جنس خریده است و برای روز مبادا ذخیره کرده است. حالا این جنس را باید بگذارند بیوسد؟ و علاوه يك نقاط دیگر مملکت که محتاج هستند در زحمت باشند، البته باید دولت از حمل این گندم به طهران جلوگیری کند که فروشندگان این گندم مجبور باشند و در جاهائی که مردم در محلی هستند ببرند بفروشد. و آقایان اگر سال قبل را در نظر بیاورند میدانند که چه قدر در طهران جنس کم بود و اگر دولت كك نمیکرد گندم گرانی پیدا میکرد اما راجع به این دو بیست هزار تومان جزئیات این را البته ممکن است آقایان سر فرصت با آقای وزیر مالیه مذاکره کنند و اگر اعتراضاتی به جزئیات دارند به ایشان تذکر بدهند چون بنده راجع به این قسمت اطلاعات زیادی ندارم و نمیتوانم چیزی بیشتر عرض کنم و راجع به اینکه آقای فیروز آبادی پیشنهاد کردند این مبلغ را تعمیم بدهند امروز صبح که بنده آمدم یکی از آقایان نمایندگان جنوب به بنده فرمودند که شما موافقت بفرمائید که اول این موضوع مطرح شود حتی فرصت لایحه دادن هم به بنده ندادند و گفتند وضعیات جنوب آنقدر بد است که این معطلی کم اسباب تعویق کار میشود، از قراری که بنده اطلاع دارم و آقایان هم این جا فرمودند از اصفهان تا شیراز و همینطور تا کرمان فوق العاده وضعیت ارزاق آنها بد است و برای این امر لازم است که مساعدتی از طرف دولت بشود دولت آمده است نوشته است و فکر کرده است که چه کار کنیم بالاخره این تصمیم را گرفتند که دولت هزار تومان

اعتبار نخواهد و گندم بخیرند و برده بدهند که از گرسنگی نمیرند و يك قیمت فوق العاده تهیه نان بکنند حالا آقا میگویند که بیا این مبلغ را تعمیم بدهیم سبب میشود که در هیچ جا مردم از سختی خلاص نمیشوند پس بنده کان میکنم که آقا هم موافقت بفرمایند که این مبلغ برای همین نقاطی که حاصلش شده است تخصیص داده شود و بعد هم البته اگر يك اصلاحاتی آقایان در اساس تشکیلات ارزاق در نظر دارند آقای وزیر مالیه تشریف می آورند و با ایشان مذاکره میکنند و اصلاح میکنند.

رئیس - رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای فیروز آبادی آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

(کسی قیام نکرد)

رئیس - تصویب نشد پیشنهاد آقای کازرونی

(مضمون ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم دولت مکلف است معادل دو بیست هزار تومان مجانی و بلاعوض به مردمان قحط زدگان از اهالی کرمان تقسیم نماید.

بعضی از نمایندگان - پیشنهاد خرج است.

رئیس - پس خواهند گرفت. پیشنهاد آقای شیروانی (بشرح آتی خوانده شد)

تبریز - وزارت مالیه مکلف است تقاطیکه دچار آفت و خشکسالی شده و تقاضای رسیدگی نموده اند مالیات آن ها را موقوف المطالبه گذارده تا بر طبق ماده ۱۲ قانون مالیات املاک نسبت بنقاط مزبور اقدام شود.

رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - عرض کنم که اولاً این لایحه هیچ جنبه ندارد که در مخاطره بیفتد و در نتیجه طول کلام با پیشنهاد کردن از بین برود، يك لایحه خیلی ساده ایست برای كلك کردن مردم و بر فرض هم که خیلی خوب اجرا نشود باز يك مساعدتی مردم شده است بنا بر این آقای رفیع اطمینان کامل داشته باشند که لایحه میگردد و خودشان هم در ضمن بیاناتشان عریض نامه را تأیید کردند

که باید در مواد يك تذکراتی داد و دلیلش هم این است که متأسفانه همانطور که مکرر عرض کرده ام تقصیر با کسی نیست. تشکیلات ما هنوز خوب نیست و يك تذکراتی اگر از مقامات دیگری داده نشود باین ادارات بالاخره وظیفه خودشان را اجرا نمیکند. ما هم این تذکرات را وقتی در حضور نمایندگان دولت میدهم امید داریم صد دو با صد و پنج آنها در دوایر مربوطه اش مؤثر واقع شود. عرض کنم که آقایان میدانند دو سال است لایحه قانون تمیزی گذشته و امر مربوطه بوصول عدالت در هر جا در نهایت شدت و جدیت اجرا میشود تمیزی میکنند و کاملاً دقت میکنند در فلانجا صدی صد و نهم چه مبلغ میشود و بالاخره فلان ده مالیاتش چقدر است و آنچه که مربوط بمنافع دولت است اجرا میشود ولی يك ماده اش را زخم آقایان که نماینده ولایات هستند میپرسم که (یقیناً هر کدام هم يك مراجعاتی نامها شده) آیا شنیده اند در یکی از نقاط این مملکت يك ماده آنرا اجرا کرده باشند و آن ماده دوازده است که بنده الان برای آقایان قرائت میکنم. یکی از آقایان برای نمونه بنده نشان بدهند که در يك نقطه از مملکت این ماده اجرا شده. آفت هم که يك چیز آسمانی است و ما نمیتوانیم جلو آفت را بگیریم. مملکت ما هم که هر روز مطبوعات را میخوانید می بینید گوشه بگوشه اش آفت است. الان در اصفهان تنها سه آفت هست. سن هست با اینکه دولت بیست هزار تومان خرج کرد و مالکین هم بیست هزار تومان خرج کردند جلوش را نتوانستند بگیرند. خشکسالی هست. بالاخره در یکی از نقاط هم اخیراً آفتی برای پنبه پیدا شده که یکی از محصولات ما بوده است. این سه آفت الان در آن واحد در اصفهان آمده. آقایان حاج امین و سایر آقایان هم که اینجا تشریف دارند مراجعات بهشان شده است. چند تا کاغذ هم بوزارت مالیه نوشته اند آیا هیچ شنیده اند که وزارت مالیه با اداره تمیزی ماده دوازده را اجرا کرده باشد؟ خیر نکرده است. ماده دوازده مینویسد: در موقع بروز آفت و خسارت بملك

یا محصول با حیوان که در نتیجه آن میزان عایدی که مالیات بر آن تعلق میگیرد معادل نصف یا بیش از نصف از میزان مستحقه در ملک و محصول بعد از کسب زناخت از میزان مشخصه از حیوان دچار خسارت بشود و ارباب مالیه براه به نسبت خسارت داده از مالیات تخفیف دهد - کجا را آقایان ملاحظه دارید که يك تخفیف داده باشند؟ در هیچ جا آفت بوده است و خشکسالی بوده است - من بگویم است - در آن نقطه ملکات هم بوده است همه هم آمده اند اظهار کرده اند هیچکس هم گوش به حرفش نداده - حتی یعنی جها را پیشند و میدانند هیچکس به حرف آنها گوش نمیدهد - اما اظهار میکنند در نتیجه عدم اجرای این ماده است که این لایحه را امروز دولت آورده است و همانطور که فرستاده دولت که نماینده مجلس و مجلس که نماینده ملکات است باید وضعیت ملکات را بطوری در نظر بگیرد و ملاحظه بشود باشند که به مردم صدمه وارد نماید و این سوء اداره يك لغایه بزرگی به مردم محسوب می شود و زائد گوی مردم میزند و در نتیجه از طرف دیگر تعادلات ملکات صدمه میزند که دولت مجبور میشود يك لایحه دولت هزار تومانی به مجلس بیاورد - اینجا فعلاً بعضی از آقایان پیشنهاد کرده اند که باید دولت هزار تومان را دولت تأمین کند که بر گردد - همانطور که آقای آقا سید یعقوب تذکر دادند این مملکت در ۱۳۰۴ و ۱۳۰۵ پنج میلیون و نیم خرج ارزاق اهالی طهران را داده است حالا بخیر است بگذریم این دولت هزار تومان را دقیقی اهل این مملکت بخورند - چه طور میشود؟ پنج میلیون و نیم را اهالی طهران بخورند و پس ندانند پس هم نمیدهند این دولت هزار تومان را هم اهالی جنوب بخورند در جواب آقای دادگر گفته شد که این تفاوت قیمت گندم برای این است که محل این پنج میلیون و نیم را باید از يك جایی تأمین کنند آقای آقا سید بقرب و بنده مخصوصاً که کاتف این پنج میلیون و نیم بوده بکمال سایر رقبا همه میدانند که این پنج میلیون و نیم را اهالی

طهران بخورند - يك عده از اهالی طهران خوردند یعنی صد و پنجاه نفر شن جمع شدند در اداره ارزاق و این پنج میلیون و نیم را خوردند و لا الهی طهران آن را گران میخورند - کامیون خریدند به باطله مسافرت کردند متخصص توموبیل را می آورند - يك کارهائی کردند که حقیقهً درایش بیدار بخ نوشت - این دولت هزار تومان را هم که آقای وزیر داخله در نتیجه شکایتی که بهشان شده است به مجلس آوردند خوب است بدهند به اهالی نقاطی که در سختی هستند بخورند - عرض کنم که خلاصه بنده خیلی هم مصر بودم پیشنهاد بدم زیرا در مقصود بنده قبل از قانونی وضع شده است - مقصود بنده از این پیشنهاد این است که از نقطی که تقاضا کرده اند که در خدمت و آفت نماند مالیات آنها موقوف مطالبه شود یعنی مأمورین مالیه بیاید و به بنده بگویند آنجا آفت هست یا نه گوش به این حرف بدهند تبصره بنده فقط این است که گوش به حرف آنها بدهند یعنی مأمورین رسیدگی کنند اگر بی چه گفتند بزنند توبی سرشان و از شان بگیرند اگر خیر درست گفتند ماده دوازده قانون مالیات ارضی را در حق آنها اجرا کنند در عین حال اگر آقایان رأی می دهند ملک میکنند که بنده میل ندارم پیشنهاد را پس بگیرم و اگر آقای وزیر داخله از نقطه نظر سلطنتی از طرف دولت قبول میکنند که ماده دوازده حتمی لاجراست و اجرا خواهد شد بنده هم پس بگیرم وزیر داخله - بنده کاملاً با نظریات نماینده محترم موافقم که البته باید کاملاً رعایت آرایش عمومی را کرد مخصوصاً نسبت به انتخابی که در چهار يك آفتابانی شده از ولی يك قسمت از این فرمایشانی که فرمودند مربوط است بوزارت مالیه و باید آقای وزیر مالیه تصمیماتی که راجع به این ماده گرفته شده بفرمایند که این ماده چرا اجرا شده است یا چرا نشده است بنده چون هیچ اطلاع ندارم ممکن است رجوع بفرمایند به آقای وزیر مالیه اما راجع بان قسمت تبصره بنده

تصور میکنم که نسبت مستقیم با این لایحه که بنده تقدیم کرده ام داشته باشد و تقاضا میکنم از نماینده محترم که این را مسترد بفرماید و در موقع دیگری که مقتضی باشد پیشنهاد بفرماید و البته دولت هم قبول خواهد کرد

شیرازی - بنده برای اینکه این ماده دچار وقفه نشود و بگذرد و دولت هم مطمئن میدهد که قانون اجرا میشود پس بگیرم - حالا دیگری میخواهد قبول کند چند عرض کنم مقصود من بود که این نظریه تأمین شود

رئیس - پیشنهاد آقای کاررونی

(شرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که دولت برای استرداد مبلغ دو بیست هزار تومان مدت پنج سال به عالی مهلت بدهد

رئیس - آقای کاررونی

کاررونی - عرض میکنم يك اصل مسلمی است که آمده را بگذرانند و بنده در این دولت قیاس کرد و بالعکس - اقدامی که برای تهران میخواهیم کنیم و بالاخره این دولت هزار تومان را در دست استرداد کنیم - با چه چیزی باید قیاس کنیم؟ بگذرانند بهترین حالتی که برای ارزاق مردم است - در طهران بود - بنده عرض میکنم که چنین حالتی نمی تواند نظر در تحسین این ماده شد - بالاخره نتیجه اش همینطور است - بنده اظهار کردند حالا دولت هزار تومان تخصیص داده اند بجهت کمک به مردم - چهار خشکسالی هستند - بالاخره دولت هم بوسیله این مبلغ را استرداد کند - بنده سؤال کرده ام چه ترتیب استرداد خواهند کرد فرمودند بر پیش نظامنامه میفرماییم - بنده هم میفهمم هر ماده قانونی که از مجلس بگذرد يك نظامنامه برایش می نویسد ولی بنده که این شماره البته نباید قطع بشود و خواستم به بدم در نظامنامه چه چیزها خواهند نوشت و بجه ترتیب مسترد خواهند کرد - آیا در آن نقطه که این مبلغ مصرف میشود اداره ارزاق دائر

خواهد شد؟ گریبانطور است بنده بنده بندگان محترم کرمان تذکر میدهم واستدعا میکنم که منصرف نشوند و الا مثل طهران همیشه اوقات مدیون این بندگان خواهند بود - اداره ارزاق تأسیس میشود و کم هر چه سالی بیشتر میشود بزرگتر و وسیع تر میشود و مردم هیچوقت نجات پیدا نمیشوند اگر تأسیس اینطور نیست و حقیقهً يك طور هائی است که خیلی طبیعی و عادی است آقای وزیر محترم توضیح بدهند که بنده قطع شود برای همین مقصود است که بنده پیشنهاد کردم که در مقابل این دولت هزار تومان پنج سال بدهند مهلت بدهند و پس از پنج سال استرداد کنند

وزیر - بنده تصور میکنم که آن توضیحانی که در مقابل فرمایشات آقای کاررونی قبلاً بدم دیگر محتاج این شرح و بسط نباشد بنده عرض کرده ام که این اعتباری را که مجلس داد می رویم می نشینم يك نظام نامه هائی میفرماییم يك ترتیبی می دهیم که اولاً مورد خردس و به مصرف حقیقی خودش رسد ثانیاً طریقه استردادش را هم البته تأیید میکنیم و دیگر محتاج به این شرح و بسط نمی نمود - بنده استدعا میکنم که پیشنهاد دیگری نمی باشد آقایان صرف نظر بفرمایند و به این لایحه رأی بدهند

کاررونی - بنده برای موافقت با هیئت دولت پس می گویم

رئیس - پیشنهاد آقای مدرس

(مضمون ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم دولت از این دولت هزار تومان گندم از جاهائی که ممکن است خریداری کرده و در نقطه های در سخنی هستند وارد کرده خریداری نیست تومان بفرودند تا سال تمام شود

رئیس - آقای مدرس

مدرس - من با وجود اینکه میدانم این پیشنهاد بر وفق نظامنامه هست با نیست چون که نتیجه پیشنهاد دولت اینست دولت هزار تومان برایشان بماند و نتیجه پیشنهاد بنده این است که نماید لذا عذر میخوام از آقای

رئیس و اگر اجازه میدهند در این پیشنهاد توضیح عرض کنم شنیده شده است شاید در بعضی تاریخ ها هم باشد در زمان حکومت کریم خان زند اصفهان یکسال زراعتش نشد شیخ علیخان که والی بود شکایت اهالی را به کریم خان رساند حکم صادر شد که از گذشته های دولتی امرده بدهند و سند عندالقدره بگیرند گندم را قسمت کردند چه در اصفهان و چه در شیراز هر چه گندم داشتند بین مردم تقسیم کردند هر بلوک سر بلوکی داشت هر ده که خدائی داشت گندم را دادند و سند گرفتند ، امسال گذشت مردم زراعت کردند و زندگانی کردند سال دیگر هم نشد مردم خیلی بسختی افتادند حکم صادر شد از طرف کریم خان که از جاهای دور مثل زنجان گندم حمل به اصفهان کنند حتی در سال سوم از خراسان ، سیستان گندم حمل به اصفهان کردند ، سه سال این عدم زراعت در اصفهان حکمفرما شد و دولت موافقت کرد از جاهای دور هر سه سال گندم آورد و قسمت کرد ، بذر داد و سند گرفت ، سال چهارم از باب اتفاق زراعت اصفهان خیلی خوب شد (مثل اینکه اگر خاطران نمی آید شنیده اید که بعد از هشتاد و هشت زراعت فوق العاده در ایران خوب شد) خیلی والی خوشحال و خرم شد امسال در وقت خرمین اسناد و نوشتهجات را برداشت و رفت شیراز که حکم صادر شود و این گندهائی که مردم در این سنوات داده اند پس بگیرد . همین جور که رسم کریمخان بود در باغ کنار جوی می شست و رسیدگی میکرد . آن صندوقچه ، جعبه یا هر چه در آن زمان بود اسناد را که در آن بود جلو کریمخان گذاشتند که حکم صادر کند شیخ علیخان یکوقت نگاه کرد دید نوبی خوب کاغذ پاره می آید کریم خان اسناد راهی درمی آورد نوشته بود هزار خروار دین اهل لاجان پاره میکرد میربخت نوبی آب . یکی دیگر را میدید دو هزار خروار مال فلان بلوک ، شیخ علیخان دوباره جلو گفت قربان این عابدی دو سال ایران است خزانه خالی میشود . گفت خزانه کی ؟ خزانه مال مردم است دهم به مردم سه سال نداشتند ما بهشان دادیم امسال

ندهد هم مالیات نمیدهند این يك كمکی است که دولت باید به اهالی بکند . در هر حال این نظر من بود که اگر این دو بیست هزار تومان تمامش هم بر نکشت بر نگردد . حالا آقایان این کیفیت را می پسندند عمل کنند نمی پسندند کیفیت دیگری را عملی تر میدانند عمل کنند . بنده مقصودم تذکر بود .

وزیر داخله - اولاً آقای نماینده محترم تصور فرمودند که این وجه مخصوص کرمان تنها است
مدرس - نه خبر من اسم نبردم .

وزیر داخله - همچو استنباط فرمودید در صورتیکه مخصوص به کرمان تنها نیست اصفهان کرمان يك قسمت از آن در نایجان و اینجاها است . چون فرمودید کرمان خواستم اگر اشتباهی شده رفع شود و ثانیاً اینکه در خود کرمان جنس بخرند و به اهالی بفروشند اینطور نیست . زیرا اگر در خود کرمان جنسی بود که میشد خرید دیگر احتیاج نبود که این کمک به اهالی بشود و البته از جاهای دور دست که جنس فراوان است دولت میخرد می آورد در آنجا که جنس کم است برای تأمین آسایش مردم . و اما راجع به تعیین قیمت بنده تصور نمیکنم حالا بشود قیمت قطعی را معین کرد چون دولت باید بنشیند به بیند مخارج حمل و نقل چقدر میشود و سایر مخارج چقدر میشود پس از اینکه اینها را حساب کردیم باید موازنه جمع و خرج را بکنیم و به يك قیمتی بفروشیم که برای دولت هم ضرری نداشته باشد . و اما آن قسمت اخیریکه فرمودند تصور میکنم عملی نباشد .

مدرس - چه چیز عملی نباشد . بفرمائید یکمرتبه دیگر پیشنهاد بنده خوانده شود که آقای ادیب السلطنه بشنوند .

(پیشنهاد آقای مدرس مجدداً به شرح سابق خوانده شد)
مدرس - این زمینه فکر بود که عرض کردم . پیشنهاد خودم را پس بگیرم که دولت برود همینطور يك زمینه فکری قرار بدهد و يك فکر عملی برای این کار بکند .

وزیر داخله - دولت هم همین کار را خواهد کرد .
رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب .
(مضمون آتی خوانده شد)

پیشنهاد میکنم تبصره اضافه شود . دولت از این محل نباید تأسیس اداره نماید .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده خیلی مایل دارم آقای ادیب السلطنه توجه کنند به حرف آقای مدرس آقای شیروانی و بنده که ماها هر چه حرف میزنیم برای پیدا کردن طریق عمل و راه انداختن کار دولت است
دادگر - همینطور مال بنده

آقا سید یعقوب - بلی همینطور به حرف آقای دادگر . اولاً بنده تشکر میکنم از دولت که به این خیال افتاده است باید شکر گذاری کرد که همینکه دید در يك جائی قحط و غلا شده است و کاملاً هم ملتفت شدند که مجلس شورای ملی با نهایت حسن عقیده موافقت کرد با این لایحه و اگر چیزی آقای دادگر یا آقای شیروانی یا آقای مدرس یا بنده چیزی عرض میکنیم برای خاطر این است . يك عبارتی هست و تائیدی بیاورند ما گرفته خواهد مرد . ما نظرمان این است که زودتر يك طوری بشود که نان به این بدبخت ها برسد . بنده عرض میکنم الان که موقع خرمین است بنده مستحضرم که در طرف لار و دشتی و دشتستان اصلاً آذوقه پیدا نمی شود . در طرف کرمان هم پیدا نمیشود . اگر بنا باشد دولت بیاید نظامنامه بنویسد . نظامنامه اداره نمی خواهد ؟ پرسند نمیخواهد ؟ آندیکانور نمیخواهد ؟ ثبات و ضابطه نمیخواهد ؟ يك مرتبه دو بیست هزار تومان باید خرج تأسیس اداره شود اداره هم که آمد مدیر می خواهد کابینه میخواهد پرسند میخواهد آنوقت ما باید از يك جای دیگر برداریم و ضمیمه اینجا بکنیم و این چیزی که ما گفتیم دولت متوجه شد به بدبختی يك عده از بین برود . اینکه آقای مدرس پیشنهاد کردند که دولت فوراً این را نان بخرد بدهد به مردم

اعتبار - کی بخرد و بدهد به مردم
 آقا سید یعقوب - حالا عرض میکنم . آقای اعتبار
 شما طرفدار اداره هستید بشدید . اگر بنا باشد نظامنامه
 بنویسند مدتی در وزارت داخله طون میکشد بعد
 تقدیم وزیر داخله می شود وزیر داخله می برد به
 هیئت وزراء که آنجا تصویب شود خودتان تصدق
 کنید آدم سیر از گرسنه خبر ندارد خودتان که الان
 رحم و مروت به دلنمان افتاد است که زود تر این کار
 بشود اگر بنا باشد نظامنامه بنویسند مدتها طول خواهد
 کشید این برد که بنده پیشنهاد کردم از این پول اداره
 تشکیل ندهند شما در همه جا مأمورین دارید . مأمور
 وزارت داخله و وزارت مالیه هست در همان اطراف هم
 جنس هست کامیون و این چیز ها که برای ارزاق
 طهران تهیه کردید اینها را فوراً راه بیندیرید قیمت
 را هم همینطور که آقای مدرس بیان کردند معین نمایند
 که دیگر معطل نظامنامه و اینها نشود موقع عمل
 کردن است و به صلاح آن فرماید قشون است که
 به ترتیب دستور میداد صف اول و صف دوم بکمرتبه
 کار به جانی رسید که گفت بر کن و بلنداز گفتند
 مقدماتش چه شد گفت اینها برای آن موقعی است که
 دشمن نیامده وقتی که دشمن آمد فوراً باید عمل کرد
 بنده عقیده ام این است که مقدمات و نظامنامه و اینها
 برای موقعی است که دن باشد ولی وقتی که یک عده
 گرفتار قحط و غلامانند باید فوراً در مقام عمل بیفتیم
 و عمل کنیم از این نظر بنده این پیشنهاد را کردم

رئیس - آقای روحی
 روحی - عرض کنم بنده تصور نمیکردم يك لایحه که
 با نفع يك مشت مردم بدبخت آمده است دچار اینهمه
 پیشنهاد شود همه هم پیشنهاد های غیر عملی و بیسنادها یکیکه
 ابدأ مربوط به این لایحه نیست . بعلاوه از نماینده محترم
 آقای آقا سید یعقوب تعجب میکنم که بکنفر موافق دولت
 بنظر و به این لحن مانع کنند و اینطور زبان مخالفت
 دراز نمایند . بنده تعجب میکنم شما که خودتان را

اسامی موافقین
 آقایان: دهستانی - اعتبار - محمود رضا - سید حسین
 آقایان - نونخت - صالحی لرستانی - روحی - بنی سلیمان
 استر آبادی - حاج علی اکبر امین - باستانی - جمشیدی
 دکتر لقمان - مرتضی قلیخان بیات - محمد آخوند -
 نظام مافی - امیر اسد الله خان عامری - میرزا حسن
 آیه الله زاده - معظمی - ارباب کیخسرو - سهرابخان
 ساکینیان - عدل - دکتر رفیع امین - حاج آقا حسین
 زنجانی - دیوان بیکی - جهانشاهی - دکتر مصدق - زنگنه
 حقنویس - حشمتی - فهمی - سید کاظم یزدی - فشار
 محقق - نگهبان - دولتشاهی - بلیزی - وزیری - شیخ
 محمد علی امام جمعه - حیدری - دادگر - کی استوان -
 احتشام زاده - میرزا عبدالله خان وثوق - دکتر سنک
 ملك مدنی - فرمند - سید یعقوب - شیروانی - فرهمند
 بامداد - فرمی - زوار - خطی - طباطبائی - معتمد التولیه
 عراقی - پور تیمور - عمادی - میرزا ابراهیم آشتیانی - حاج
 میرزا مرتضی - امام جمعه هر - عقی - عمیرزا - میرزا
 عبدالحسین کرمانی - رفیع - اسفندیاری - جلالی

مخالف - آقایان
 بعضی از نمایندگان - نفس
 (در اینموقع جلسه برای تنفس تعطیل و بفصله
 سه ربع ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - چند فقره پیشنهاد است قرائت میشود .
 (مضمون ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای روحی
 پیشنهاد میکنم لایحه تفرغ بودجه ۱۳۰۵ مجلس
 شورای ملی مقدم بر دستور باشد
 پیشنهاد آقای ارباب کیخسرو
 بنده پیشنهاد میکنم قلم تفرغ بودجه مجلس ثابت
 ۱۳۰۵ در درجه اول جزء دستور امروز شود
 پیشنهاد آقای فیروز آبادی
 بنده پیشنهاد میکنم خبر کمیسیون فواید عامه نسبت
 به لایحه سدیشابور در اول درجه جزو دستور امروز شود

پیشنهاد آقای رفیع
 پیشنهاد میکنم خبر کمیسیون فواید عامه راجع به
 جنگل مطرح شود .
 رفیع - بنده موافقم با آن پیشنهاد اولی به پیشنهاد
 آقای روحی رأی گرفته شود .
 پیشنهاد آقای اعتبار
 پیشنهاد میکنم شور دوم لایحه چراغ برق جزء دستور
 شود .

معاون وزارت فواید عامه - البته آقایان مسبق
 هستند که در نتیجه مطالعاتی که دکتر بنده و مسبو
 مارتن کرده اند باید طرز استخراج معدن شمشک طوری
 باشد که اسباب خرابی معدن نشود و يك طوری بشود که
 موقعیکه راه آهن یا سایر کار خانجیات در مملکت تاسیس
 میشود از این معدن استفاده بشود . مدتی است این
 لایحه به مجلس آمده و از کمیسیون بودجه هم گذشته
 و خبرش آمده . بنده تقاضا میکنم و استدعا دارم آقایان
 موافقت فرمایند فقط يك رأی میخواهد این رأی داده
 شود .

رئیس - آقای روحی
 روحی - عرض کنم به انقضای دوره چیزی نمائده
 است و نسبت به تفرغ بودجه سال گذشته مجلس
 هنوز مجلس اظهار عقیده نکرده است . در حال يك
 مؤسسه که در این مملکت منظمأ تفرغ بودجه کرده
 است مجلس شورای ملی است و امید داریم در آتی
 این مسئله را همه جا سرعشق بشود و تفرغ
 بودجه ها به مجلس بیاید . آقایان موافقت فرمایند این
 لایحه تفرغ بودجه بگذرد و این بهترین کاری است که در
 مجلس میشود و در درجه اول مطرح شود .

رئیس - آقای ارباب کیخسرو
 ارباب کیخسرو - بنده عقیده تازه ندارم که
 آقای روحی عرض نکرده باشند تقاضای بنده هم همین
 بود . حالا که نزدیک به انقضای دوره است و بالاخره
 صاحب خانه ها هم که میخواهند موقتاً مسافرت کنند

باید به حساب خانه خودشان رسیدگی کنند استعدا
دوم این لایحه را مطرح و تصویب بفرمایند البته عدم
قوانین در موقع خودش مطرح خواهد شد .
رفیع - استعدا می‌کنم به پیشنهاد آقای روحی رأی
گرفته شود .

رئیس - پیشنهاد بفرمائید . آقای رفیع

رفیع - عرض کنم مقصود بنده این است که
مجلس کار نکند فرق نمیکند بنده هم با پیشنهاد آقایان موافقم
و از همه آقایان هم استعدا می‌کنم موافقت بفرمایند
رأی گرفته شود اگر آن تصویب نشد بعد به سایر پیشنهادها
رأی گرفته شود .

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - بنده غرضم از این پیشنهاد این بود که
از اعضاء کمیسیون فوائد عامه سؤال کنم که چه کرده‌اند
یک لایحه است دولت آوردن است به مجلس داده است
و بالاخره دولت هم منتظر است که تکلیف این لایحه معلوم
شود و بر اثر آن تکلیف مردم را هم معین کند . این
لایحه شور اولش شده است و رفته است به کمیسیون
شاید الان یک سال است که کمیسیون آنرا ابداً طرف توجه
قرار نداده است و این خیلی بد ترتیبی است خواستم
آقایان توضیح بدهند و بالاخره باور کنند یا قبول نمایند
که دولت تکلیف خودش را بداند و بداند با مردم چطور
رفتار کند .

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده غرضم از این پیشنهادی که کردم
این است که همیشه عقیده ام این است که آبادی مملکت و
فلاح مملکت و کار خانات این مملکت بدست خود ما
اداره شود انشاء الله ستن سدها بدست خودمان باشد و
هر کس هم از داخله امتیازی در این باب با ما نخواهد باو
کمک کنیم و به او بدهیم که هم کمکی به او بشود و هم
کمکی به آبادی مملکت بشود . به این ملاحظه این
لایحه را مفید دیدم و این کسی هم که آمده است این
امتیاز را میخواهد بنده او را نمی‌شناسم ولی شنیده‌ام

اعتباری که اداره مباشرت داشته است مبلغ یکصد و شصت و
یک هزار و هشتصد و چهل و پنج تومان و دو هزار و
پانزده شاهی کمتر دریافت و بمصرف رسانیده است - عوائد
مطبعة مجلس و بیخ بهارستان هم در سال مذکور بالغ بر پنجاه و
سه هزار و چهارصد و پنجاه تومان و سه هزار و هفت شاهی بوده
است لذا کمیسیون محاسبات با تقدیر از زحمات و خدمات
اداره مباشرت و تمجید از حسن تربیت و تنظیم و
تشکیلات دفتر و اسناد خرج آن اداره و در نتیجه
رسیدگی وافی قانون تفریح بودجه سال یک هزار و سیصد و
پنج را که مشتمل بر دو ماده و یک ضمیمه است در
جلسه ۲۵ اردی بهشت ۱۳۰۷ تصدیق و خبر آنرا برای
تصویب تقدیم مجلس شورای ملی می‌باید

ماده اول - مخارج مجلس شورای ملی از باب دوازده
ماهه سال ۱۳۰۵ موافق قسمت (۱) الی (۳)
ضمیمه بر طبق بودجه مصوبه مبلغ سیصد و هفده
هزار و دویست و هشتاد و نه تومان و هفت قران و پنج
شاهی تصویب میشود

ماده دوم - عوائد بهارستان و مطبعة مجلس شورای
ملی از باب سال ۱۳۰۵ موافق قسمت (۴) ضمیمه به
مبلغ پنجاه و سه هزار و چهار و پنجاه تومان و سه
قران و هفت شاهی تصویب میشود

رئیس - مذاکرات راجع به کلیات است مخالفی
دارد؟

(گفتند - خیر)

رئیس - رای می‌گیریم به ورود در شور مواد .
آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده اول

(مجدا بشرح سابق خوانده شد)

رئیس - مخالفی ندارد؟

(گفته شد خیر)

رئیس - رای می‌گیریم این ماده را آقایانیکه تصویب

میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده دوم

(بشرح شایق قرائت شد)

رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - بنده خواستم آقای ارباب کیخسرو یک
توضیحی بدهند راجع به وجهی که جهة کارخانه کاغذ
سازی جمع شده است با اهمیت که برای این کار هست .
اگر اطلاعاتی راجع به این امر دارند بفرمایند .

رئیس - آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - بنده بیش از این نمیتوانم اطلاعاتی
بدهم که چند روز پیش از این لایحه استخدام متخصص
جهة کاغذ سازی گذشت و همین چند روزه هم حرکت
خواهد کرد .

رئیس - رای می‌گیریم به ماده دوم . آقایانیکه تصویب
میکنند قیام فرمایند .

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد . مذاکرات راجع به کلیات است
آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده مخالفی ندارم . ولی چیزیکه
هست چون بنده عقیده ام این است که انشاء الله ترتیب
ادارات مجلس سرمشق باشد برای تمام وزارت خانه ها
و همه ادارات اصلاح شود این است که عرض می‌کنم اگر
چه مطبعة مجلس خرج و دخلشان دارد تکافو میکنند ولی
بنده عقیده ام این است یک طوری بشود که بتوانیم یک
منافع بیشتری از آنجا ببریم که کارخانه کاغذ سازی زود
تر وارد شود و منفعت آن عاید تمام مملکت بشود .
والحق نمیتوان انکار کرد که مطبعة مجلس نسبت به
سایر ادارات خیلی خوب اداره شده است با وجود
این عقیده ام این است باز هم بهتر اداره شود
که بیشتر به صرفه مملکت تمام شود و اینجا سر مشق
بشود برای سایر ادارات .

زوار (مخبر کمیسیون محاسبات) - فرمایش نمایند

ضمیمه قانون بودجه سال یکهزار و سیصد و پنج شمسی مجلس شورای ملی

فقرات	شرح	مبلغ جزء		مبلغ کل	
		تومان	قربان	تومان	قربان
ماده اول - قسمت اول					
۱ فقره	مقرری آقایان نمایندگان محترم	۱۴۷۹۲۰	—	۴۰	—
۲	حقوق اعضاء و اجزای اداره تفهینیه با اعتبار احتیاطی	۳۵۶۴۴	۷	۳۰	—
۳	« « « مباشرت	۴۷۱۱۳	۳	۷۵	—
۴	مصارف ماهیانه و سالیانه	۱۳۷۹۵	۵	۸۰	—
قسمت دوم					
	مصارف فوق العاده				
	جمع کل مصارف یکساله مجلس				
قسمت سوم					
۱	حقوق کارکنان مطبعه مجلس شورای ملی	۲۵۶۳۰	۴	۷۵	—
۲	مصارف و اثاثیه مطبعه مجلس شورای ملی	۲۵۲۶۲	—	—	—
	جمع کل مصارف یکساله مجلس و مطبعه				
ماده دوم - قسمت چهارم					
	عایدات باغ بهرستان	۹۳۴	۵	۹۵	—
	عایدات مطبعه مجلس	۵۲۵۱۵	۷	۴۰	—

صورت فوق ضمیمه قانون تفریح بودجه یکساله ۱۳۰۵ شمسی مجلس شورای ملی بوده و صحیح است

رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا

محترم تقریباً المعنی فی بطن الشاعر بود زیرا بفرمودند راجع به کدام قسمت اعتراض دارند و اگر میفرمودند جواب شافی و وافی خدمتشان عرض میگردم. اگر مطابق سلیقه آقا باشد باید عوائد و مخارج مطبعه را نصف کنیم مطابق پیشنهاد هائی که میفرمایند ولی میخواهم عرض کنم که حقیقه مطبعه مجلس شورای ملی در تحت توجهات وطن پرستانه شخص آقای ارباب کیخسرو که عالم مطبوعات ایران را زنده کرده است و باعث افتخار مطبوعات ایران است (مجلس یک ربع ساعت قبل از ظهر ختم شد)

قانون

اجازه تخصیص دویست هزار تومان بعنوان مساعده برای خرید و حمل غله بتقاطعی که محصول آنها دچار آفت شده است مصوب دوم امرداد ماه ۱۳۰۷ شمسی

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است معادل دویست هزار تومان از عایدات عمومی جاری ۱۳۰۷ برای خرید و حمل غله به نقاطی که محصول امسال آنها دچار آفت شده است بعنوان مساعده تخصیص و بخریان انداخته و پس از ختم معاملات مربوطه بخرد و فروش اعتبار مزبور را منتها تا رفع خرمن ۱۳۰۸ عیناً بخزانه مسترد سازد این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه دوم امرداد ماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

قانون

تفریح بودجه یکساله ۱۳۰۵ شمسی مجلس مقدس شورای ملی

مصوب دوم امرداد ماه ۱۳۰۷ شمسی

ماده اول - مخارج مجلس شورای ملی از باب دوازده ماهه سال ۱۳۰۵ موافق قسمت (۱) لی (۳) ضمیمه بر طبق بودجه مصوبه مبلغ سیصد و هفده هزار و دویست و هشتاد و نه تومان و هفت قران و پنجشاهی تصویب میشود ماده دوم - عوائد بهارستان و مطبعه مجلس شورای ملی از باب سال ۱۳۰۵ موافق قسمت ۴ ضمیمه مبلغ پنجاه و سه هزار و چهار صد و پنجاه تومان و سه قران و هفت شاهی تصویب میشود این قانون که مشتمل بر دو ماده و صورت ضمیمه است در جلسه دوم امرداد ماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی

حسین پیرنیا